

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
اداره مطالعات و سازمانهای بین المللی
دایره مطالعات ارزی

بررسی وضع اقتصادی - ارزی کشورهای عمده

بازارهای طلا و نفت

شماره ۲۸

هفته منتهی به ۲ اکتبر ۲۰۱۶

۱۱ مهر ۱۳۹۵

فهرست مندرجات

شماره صفحه

عنوان

۱-۸

بررسی وضعیت اقتصادی کشورهای عمده

- آمریکا
- اروپا
- منطقه یورو
- ایتالیا
- انگلستان
- ژاپن
- چین
- کره جنوبی
- روسیه
- ترکیه

۹-۱۲

تحولات بازار ارزهای عمده

۱۳

تحولات بازار طلا

۱۴-۱۶

تحولات بازار نفت

خواننده گرامی

ضمن تشکر خواهشمند است در صورت داشتن هرگونه انتقاد و یا پیشنهاد در مورد این گزارش نظرات خود را از طرق زیر مطرح فرمائید.

پست الکترونیکی: m.namvar@cbi.ir

تلفن: ۲۹۹۵۳۸۱۵

خلاصه

در آمریکا هر چند شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان در کنار افزایش درآمدهای شخصی رشد نموده، اما هزینه‌های مصرف شخصی رشدی نداشته و حتی سفارش کالاهای بادوام به خصوص کالاهای مصرفی، افت نموده است. اما نرخ رشد اقتصادی فصل دوم از ۱/۱ به ۱/۴ درصد مورد تجدید نظر قرار گرفت.

مطابق آمار مقدماتی منتشره، نرخ تورم در منطقه یورو در ماه سپتامبر ۲۰۱۶ به ۰/۴ درصد رسید. آقای دراگی در سخنرانی‌های خود از اقدامات بانک مرکزی اروپا در کاهش نرخ‌های بهره حمایت کرد. پیش‌بینی بانک مرکزی اروپا از رشد سالانه تولید ناخالص داخلی حقیقی برای سال ۲۰۱۶ معادل ۱/۷ درصد اعلام شد.

مطابق آمار مقدماتی منتشره، نرخ تورم در ایتالیا در سپتامبر ۲۰۱۶ به ۰/۱ درصد افزایش یافت. نرخ تورم در ماه اوت معادل ۰/۱- بوده است. طی هفت ماه گذشته تورم ایتالیا همواره منفی بوده است.

در انگلستان، تولید ناخالص داخلی فصل دوم سال ۲۰۱۶ نسبت به فصل قبل با ۰/۷ درصد رشد مواجه شد. کسری حساب جاری انگلستان در فصل دوم سال ۲۰۱۶ به ۲۸/۷ میلیارد پوند (۳۷ میلیارد دلار) رسید.

در ژاپن شاخص قیمت خرده‌فروشی، شاخص هزینه‌های خانوار و شاخص قیمت مصرف‌کننده پایه در دوازده ماهه منتهی به اوت، هر سه بیشتر از میزان مورد انتظار کاهش یافت.

برآیند نیروهای تأثیرگذار در بازار ارز در هفته گذشته به گونه‌ای عمل کرد که شاخص دلار در انتهای هفته نسبت به ابتدای آن تغییر چندانی نداشت. افت ارزش سهام دویچه بانک هم نتوانست یورو را در برابر دلار تضعیف نماید. تنها توافق نفتی اوپک توانست ارزهای وابسته به کالا را تقویت نماید که البته بخشی از سود این ارزها در روزهای پایانی هفته اصلاح شد.

طلا در هفته گذشته تحت تأثیر خبر محکومیت دویچه بانک آلمان از سوی وزارت دادگستری آمریکا به پرداخت ۱۴ میلیارد دلار خسارت بود. صعود شاخص دلار و انتشار آمارهای مثبت از اقتصاد آمریکا مانع افزایش قیمت طلا شد.

با اعلام توافق اولیه کشورهای عضو اوپک در خصوص کاهش عرضه نفت، قیمت نفت روند صعودی گرفت. اما در اواخر هفته با کاهش هیجان بازار از توافق اولیه اعلام شده و پدید آمدن تردیدهایی در خصوص نحوه اعمال کاهش در تولید نفت و میزان تأثیر این اقدام بر قیمت نفت، افزایش تعداد سکوه‌های نفت آمریکا برای چهاردهمین هفته متوالی و تقویت دلار روند افزایشی قیمت نفت کندتر شد.

امریکا

اعتماد مصرفی

شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان از سطح ۱۰۱/۸ واحد در ماه اوت به ۱۰۴/۱ واحد در ماه سپتامبر افزایش یافته و همچنین شاخص مربوط به ماه اوت نیز از ۱۰۱/۱ واحد به ۱۰۱/۸ واحد مورد تجدید نظر قرار گرفته است. این دومین ماه متوالی است که شاخص اعتماد مصرف‌کنندگان در سطحی بالاتر از ۱۰۰ واحد قرار گرفته که معنی افزایش مناسب در سطح اعتماد مصرف‌کننده است. به نظر می‌رسد در دو ماه گذشته، افزایش در اعتماد به وضعیت کنونی اقتصاد و همچنین آینده اقتصاد روی داده است. البته سایر ارقام اقتصادی نشان می‌دهند که افزایش اعتماد مصرف‌کنندگان تأثیر چندانی بر ارقام مصرفی نداشته است.

سفارش کالاهای بادوام

سفارش کالاهای بادوام یکی از نشانه‌های وجود اعتماد در بین مصرف‌کنندگان و حتی تولیدکنندگان بوده که در واقع به نوعی انعکاس دهنده وضعیت بازار کار نیز می‌باشد. در ماه اوت در مقایسه با ماه ژوئیه سفارشات کالاهای بادوام افزایشی نداشت. همچنین میزان رشد سفارشات ماه ژوئیه نیز از ۴/۴ درصد به ۳/۶ درصد مورد تجدید نظر واقع شد. نکته نگران کننده‌تر در خصوص گزارش سفارش کالاهای بادوام در ماه اوت، افت ۰/۴ درصدی آن بدون در نظر گرفتن اقلام پرنوسان مربوط به حمل‌ونقل بود. اقلام مربوط به حمل‌ونقل با توجه به در نظر گرفتن سفارش هواپیماهای نظامی و غیرنظامی، به طور معمول سبب بزرگ شدن سفارشات کل می‌شود. شایان ذکر است سفارش کالاهای بادوام سرمایه‌ای نیز در ماه اوت در مقایسه با ماه قبل از آن ۰/۱ درصد افت داشته که نشانه‌ای بر کمبود اعتماد در بین تولیدکنندگان نیز می‌باشد. همچنین میزان حمل کالاهای ساخته شده نیز ۱/۱ درصد در همین مدت کاهش داشته است. در مجموع گزارش ماه اوت، امیدها برای افزایش نرخ بهره کلیدی در ماه دسامبر را تا حدودی کاهش داده است.

گزارش نظارتی یلن در کنگره

خانم یلن در گزارش خود در کنگره امریکا از عملکرد نظارتی فدرال رزرو دفاع نمود. وی در خصوص انتقاد به سخت‌گیری فدرال رزرو پیرامون عملکرد بانک ولز فارگو^۱، یکی از بزرگترین بانک‌های تجاری امریکا، عنوان داشته فدرال رزرو به قانون نانوشته "بزرگ بودن عاملی برای عدم سقوط"^۲ اعتقادی ندارد. خانم یلن در این جلسه گزارشی در خصوص

1 Wells Fargo

2 Too Big To Fail

تغییرات اعمال شده در آزمون سالانه فشار بانکی^۱ به اعضا کنگره ارائه داد. این آزمون در مقایسه با آزمون‌های قبل به ریسک حساسیت بیشتری داشته و ممکن است بر لزوم افزایش در سرمایه بانک‌ها تأکید داشته باشد. در آزمون آینده، وضعیت تطبیق شرایط بانک‌های بزرگ امریکایی با قوانین جدید بین‌المللی بانکی مورد تأکید قرار خواهد گرفت. این تصمیم فدرال رزرو بعد از مشخص شدن ۲ میلیون حساب بانکی نزد بانک ولز فارگو بدون وجود اطلاعات کامل، اتخاذ شده است.

اعضاء جمهوری خواه کنگره، این رویکرد جدید فدرال رزرو را موجب کاهش نقدینگی در بازار، ایجاد هزینه بیشتر برای بانک‌های کوچک و کاهش قدرت وام‌دهی بانک‌های این کشور می‌دانند. آنها در تلاش برای تصویب قانونی به منظور کاهش قدرت نظارتی فدرال رزرو در این زمینه هستند.

درآمد و هزینه‌های شخصی

در ماه اوت در مقایسه با ماه ژوئیه میزان درآمدهای شخصی ۰/۲ درصد افزایش داشته است. شایان ذکر است میزان رشد درآمدها در ماه ژوئیه ۰/۴ درصد بوده است. در ماه اوت کاهش رشد حقوق و دستمزدها، موجب افت سرعت رشد درآمدها شده که به سختی شرایط بازار کار اشاره داشت.

در ماه اوت در مقایسه با ماه ژوئیه میزان هزینه‌های شخصی رشد نداشت. نبود اعتماد کافی در بین مصرف‌کنندگان مهمترین دلیل عدم رشد هزینه‌ها بوده است. با خارج نمودن اثر افزایش قیمت‌ها، هزینه‌های شخصی کاهش ۰/۱ درصدی داشت. البته آنچه سبب کاهش نگرانی در این خصوص شده، تجدید نظر در رشد هزینه‌های شخصی ماه ژوئیه از ۰/۳ به ۰/۴ درصد بوده است. اما برخی از صاحب‌نظران معتقد هستند ممکن است افت مصرف، سبب کاهش رشد نرخ رشد اقتصادی فصل سوم شود.

تجدید نظر در نرخ رشد اقتصادی

نرخ رشد اقتصادی فصل دوم امریکا از ۱/۱ به ۱/۴ درصد در مقایسه با فصل مشابه سال قبل مورد تجدید نظر قرار گرفت. مهم‌ترین دلیل تجدید نظر صعودی در نرخ رشد اقتصادی فصل دوم، تجدید نظر در نرخ رشد سرمایه‌گذاری خصوصی از ۹/۷- به ۷/۹- درصد و هزینه‌های دولتی از ۱/۹- به ۱/۷- درصد بوده است. این در حالی بود که نرخ رشد مصرف از ۴/۴ به ۴/۳ درصد کاهش یافته است. به نظر می‌رسد با وجود بهبود در اعتماد مصرفی، اشتیاق مصرف‌کنندگان برای مصرف در حال کاهش است.

منطقه یورو

در هفته گذشته دویچه بانک آلمان از سوی وزارت دادگستری آمریکا به دلیل اقداماتش در بازار اوراق رهنی آمریکا، به پرداخت ۱۴ میلیارد دلار جریمه محکوم شد. در پی انتشار این خبر و اقدام بعضی از مشتریان بزرگ دویچه بانک در خارج کردن منابع از این بانک، ارزش سهام این بانک آلمانی در روز جمعه به پایین‌ترین سطح چند سال گذشته سقوط کرد. این موضوع منجر به افزایش نگرانی‌هایی نسبت به بروز بحران بانکی در اروپا گردید. در این رابطه صدر اعظم آلمان اعلام کرده است که دولت آلمان قصد حمایت از این بانک را ندارد.

آمارهای اقتصادی

مطابق آمار مقدماتی منتشره، نرخ تورم در منطقه یورو در ماه سپتامبر ۲۰۱۶ به ۰/۴ درصد رسید که بالاترین نرخ تورم از اکتبر ۲۰۱۴ تا کنون می‌باشد. افزایش شاخص قیمت خدمات دلیل اصلی این افزایش می‌باشد. شاخص خدمات دارای ضریب اهمیتی معادل ۴۱ درصد در شاخص کل مصرف کننده است. همچنین نرخ تورم در ماه اوت ۲۰۱۶ معادل ۰/۲ درصد گزارش شده بود.

نرخ تورم پایه برای منطقه یورو در ماه سپتامبر معادل ۰/۸ درصد گزارش شده است. پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش این نرخ به ۰/۹ درصد بود. نرخ تورم پایه در ماه اوت نیز معادل ۰/۸ گزارش شده بود. نرخ بیکاری در ماه اوت بدون تغییر نسبت به ماه پیش، معادل ۱۰/۱ درصد گزارش شده است. این درحالی است که قبل از این کاهش نرخ بیکاری در ماه اوت ۱۰ درصد پیش‌بینی شده بود.

سخنرانی‌های رییس بانک مرکزی اروپا

آقای دراگی، رییس بانک مرکزی اروپا، روز ۲۸ سپتامبر در پارلمان آلمان سخنرانی کرد. ایشان از اقدامات بانک مرکزی اروپا حمایت و اعلام کرد به زودی نتایج این اقدامات در کشورهایی که از کاهش نرخ بهره تحت فشار بوده‌اند، مشاهده خواهد شد. همچنین این اقدامات با ایجاد اشتغال و بهبود بیشتر شرایط اقتصادی، منجر به افزایش منافع پس‌انداز کنندگان و مستمری‌بگیران در آلمان و سراسر اتحادیه اروپا خواهد شد. ایشان از تمامی سیاستگذاران اتحادیه اروپا درخواست کرد تا از این فرصت برای انجام اصلاحات استفاده نمایند.

ایشان ثبات قیمت‌ها را که اصلی‌ترین وظیفه بانک مرکزی اروپا می‌باشد، نتیجه اقدامات این بانک اعلام کرد. وی اذعان کرد بانک مرکزی اروپا با کاهش نرخ بهره، تسهیل شرایط تامین مالی و تحریک سرمایه‌گذاری و مصرف منجر به حرکت افزایشی نرخ تورم به سمت نرخ هدف‌گذاری شده است. این بانک، از ابزار خرید دارایی در کنار سایر سیاست‌ها استفاده خواهد کرد. ایشان پیش‌بینی کرد این اقدامات بتواند نرخ تورم را نیم واحد درصد در سال ۲۰۱۶ و ۲۰۱۷ افزایش دهد. این

اقدامات طی سال‌های ۲۰۱۵ الی ۲۰۱۸، در مجموع منجر به افزایش یک و نیم درصدی تولید ناخالص داخلی منطقه یورو خواهد شد.

آقای دراگی، رییس بانک مرکزی اروپا همچنین در روز ۲۶ سپتامبر ۲۰۱۶ در کمیته پولی و اقتصادی پارلمان اروپا سخنرانی کرده بود. در این سخنرانی ایشان اذعان داشت که بهبود شرایط اقتصادی اروپا با سرعت پایداری در حال افزایش بوده، اما از ماه ژوئن به دلیل تصمیم انگلیس به خروج از اتحادیه اروپا اندکی افت کرده است. اثر این تصمیم همچنان بر بازارهای مالی وجود دارد اما عکس‌العمل شدید بازارهای مالی کاهش یافته است.

ایشان عنوان کرد: انتظار می‌رود به دلیل کاهش قابل توجه تقاضای خارجی از ماه ژوئن، اتحادیه اروپا با افت رشد صادرات مواجه شود. این موضوع در کنار سایر عوامل، منجر به کاهش رشد اقتصادی منطقه یورو خواهد شد. پیش‌بینی بانک مرکزی اروپا از رشد سالانه تولید ناخالص داخلی حقیقی برای سال ۲۰۱۶ معادل ۱/۷ درصد و برای سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ معادل ۱/۶ درصد می‌باشد.

ایتالیا

مطابق آمار مقدماتی منتشره، نرخ تورم در ایتالیا در سپتامبر ۲۰۱۶ نسبت به ماه مشابه سال قبل به ۰/۱ درصد افزایش یافت. نرخ تورم در ماه اوت نسبت به ماه مشابه سال قبل، معادل ۰/۱- بوده است. شایان ذکر است طی هفت ماه گذشته تورم ایتالیا همواره منفی بوده است.

شاخص قیمت مصرف کننده در ماه سپتامبر نسبت به ماه قبل، ۰/۲ درصد کاهش یافت. این شاخص در ماه اوت نسبت به ژوئیه معادل ۰/۲ درصد افزایش یافته بود.

شاخص اعتماد مصرف کننده ایتالیا در ماه سپتامبر به ۱۰۸/۷ واحد کاهش یافت. این شاخص در ماه قبل معادل ۱۰۹/۱ واحد گزارش شده بود.

شاخص خرده‌فروشی در ماه ژوئیه با ۰/۳ درصد کاهش نسبت به ماه قبل مواجه شد. این شاخص در مدت مشابه سال قبل ۰/۳ درصد افزایش یافته بود.

انگلستان

نرخ رشد تولید ناخالص داخلی انگلستان در سه ماه دوم سال ۲۰۱۶ نسبت به دوره مشابه سال قبل معادل ۲/۱ درصد افزایش یافت. این افزایش، ۰/۱ واحد درصد کمتر از پیش‌بینی بازار بوده است. بررسی تولید ناخالص داخلی از سمت هزینه‌ها حاکی از این است که افزایش ۳ درصدی مخارج خانوارها، افزایش ۲/۳ درصدی مصرف موسسات غیرانتفاعی،

افزایش ۱/۱ درصدی هزینه‌های دولت و افزایش ۳ درصدی صادرات از عوامل اصلی افزایش تولید ناخالص داخلی انگلستان در دوره مذکور بوده است.

تولید ناخالص داخلی انگلستان در فصل دوم سال ۲۰۱۶ نسبت به فصل قبل، معادل ۰/۷ درصد رشد داشت. این رشد معادل ۰/۱ واحد درصد بیشتر از پیش‌بینی بازار بوده است. نرخ رشد تولید ناخالص داخلی در دوره قبل (فصل اول ۲۰۱۶ نسبت به فصل چهارم ۲۰۱۵) معادل ۰/۴ درصد بود.

انگلستان ششمین اقتصاد بزرگ دنیا و دومین اقتصاد اروپا می‌باشد. ارزش تولید ناخالص داخلی انگلستان در حدود ۴/۶ درصد از تولید ناخالص دنیا است. تولید ناخالص داخلی انگلستان در سال ۲۰۱۵ معادل ۲۸۴۸/۷۶ میلیارد دلار بود.

کسری حساب جاری انگلستان در فصل دوم سال ۲۰۱۶ به ۲۸/۷ میلیارد پوند (۳۷ میلیارد دلار) رسید. این کسری معادل ۵/۹ درصد تولید ناخالص داخلی انگلستان می‌باشد. کسری حساب جاری در دوره قبل معادل ۲۷ میلیارد پوند گزارش شده بود. پیش از این کارشناسان پیش‌بینی کرده بودند که این کسری برای سه ماهه دوم سال ۲۰۱۶ به ۳۰ میلیارد پوند افزایش یابد. کاهش تمایل سرمایه‌گذاران خارجی برای خرید دارایی‌های مالی انگلستان بعد از تصمیم به خروج از اتحادیه اروپا در ماه ژوئن، عامل اصلی افزایش کسری حساب جاری می‌باشد.

شاخص قیمت مسکن در انگلستان در ماه سپتامبر نسبت به ماه اوت معادل ۰/۳ درصد افزایش یافت. این شاخص در ماه سپتامبر نسبت به ماه مشابه سال قبل معادل ۵/۳ درصد افزایش نشان می‌دهد. این تغییرات منطبق بر پیش‌بینی‌ها بوده است.

سرمایه‌گذاری کسب و کار در فصل دوم سال ۲۰۱۶ نسبت به فصل قبل با ۱ درصد افزایش مواجه شد. پیش‌بینی‌ها حاکی از افزایش ۰/۵ درصدی برای این دوره بوده است.

ژاپن

برای ششمین ماه متوالی شاخص خرده‌فروشی در دوره دوازده ماهه منتهی به اوت ۲/۱ درصد کاهش یافت. این کاهش که بیش از میزان پیش‌بینی شده بود، بیشترین افت شاخص خرده‌فروشی در شش ماه گذشته بوده است. در بخش خرده‌فروشی، فروش منسوجات و پوشاک و زیورآلات مصنوعی بیشترین کاهش را داشته است. روند نزولی شاخص هزینه‌های خانوار در دوازده ماهه منتهی به اوت برای ششمین ماه متوالی ادامه یافت. این شاخص با ۴/۶ درصد کاهش، بیشتر از میزان پیش‌بینی افت داشت. هزینه‌های خانوار در ماه اوت نسبت به ماه قبل از آن نیز ۳/۷ درصد کاهش یافت که سه برابر بیشتر از افت مورد انتظار بود. برخی از تحلیل‌گران بدی آب و هوا و رشد کند دستمزدها را علت کاهش هزینه‌های خانوار می‌دانند.

داند. شاخص قیمت مصرف کننده پایه نیز در دوره دوازده ماهه منتهی به اوت ۰/۵ درصد کاهش یافت که بیش از میزان پیش‌بینی شده بود. نرخ بیکاری در ماه اوت به ۳/۱ درصد افزایش یافت که ۰/۱ درصد بیش از میزان مورد انتظار بود. در بخش مسکن نیز میزان شروع به ساخت خانه در دوره دوازده ماهه منتهی به اوت ۲/۵ درصد رشد داشت که کمتر از میزان مورد انتظار بود. تنها نشانه مثبت در اقتصاد ژاپن در هفته گذشته، تخمین اولیه شاخص تولیدات صنعتی بود. این شاخص برای ماه اوت نسبت به ماه قبل از آن ۱/۵ درصد افزایش داشت که بیش از میزان مورد انتظار بود.

چین

نظرسنجی از فعالان اقتصادی نشان می‌دهد که نرخ رشد اقتصادی بخش صنعتی در سه ماهه دوم افزایش یافته، اما در بخش خدمات و مصرف‌افت محسوسی پیش‌بینی می‌گردد. افزایش در بهای مسکن نیز نشان می‌دهد تقاضای مسکن نیز در سطح مطلوبی قرار داشته باشد که به رشد اقتصادی این کشور کمک کرده است. صندوق بین‌المللی پول نیز در آخرین پیش‌بینی از نرخ رشد اقتصادی این کشور برای سال ۲۰۱۶ رقم ۶ درصد را اعلام نموده است.

وزیر تجارت چین از احتمال کاهش تجارت این کشور با شرکای تجاری تا پایان سال ۲۰۱۶ به علت کاهش در تقاضا جهانی سخن گفت. سازمان تجارت جهانی پیش‌بینی نموده در سال ۲۰۱۶ تجارت جهانی تنها ۱/۷ درصد نسبت به سال قبل از آن رشد داشته باشد. اما برای افزایش تجارت در همین شرایط دولت چین تصمیم گرفته با افزایش رقابت‌پذیری تولیدات داخلی، میزان صادرات را افزایش دهد. در همین راستا دولت قصد دارد معادل ۵۲/۵ میلیارد دلار برای ایجاد تغییرات ساختاری در شرکت‌ها و کارخانجات وابسته به دولت در جهت افزایش رقابت‌پذیری آنها هزینه نماید.

کره جنوبی

در ماه اوت نرخ رشد اقتصادی بخش صنعتی کره در مقایسه با ماه قبل از آن ۲/۴ درصد کاهش یافت. البته بخشی از این افت به علت بالا بودن تعداد روزهای تعطیل و اعتصابات کارگری در ماه اوت بوده است. به نظر می‌رسد با وجود کاهش نرخ بهره کلیدی به ۱/۲۵ درصد هنوز رشد اقتصادی این کشور با کندی همراه است. کارشناسان پیش‌بینی می‌نمایند اجرای قوانین ضد فساد جدید در کره جنوبی می‌تواند سبب کاهش مصرف و سرمایه‌گذاری شده و تأثیر منفی بر نرخ رشد اقتصادی این کشور در میان‌مدت داشته باشد.

روسیه

سران اتحادیه اروپا در نشست ۲۰ اکتبر بررسی افزایش مناسبات تجاری با روسیه را در دستور کار خواهند داشت. افزایش ناراضی‌تبی در بین کشورهای اروپایی به علت تحریم روسیه، سبب شده تا سران اروپا بخواهند تجدیدنظر در تصمیم خود را بررسی نمایند. البته به نظر می‌رسد اتحادیه اروپا قصد ندارد تحریم‌های ناشی از مسئله کریمه را مرتفع نماید و این تحریم‌ها باقی خواهند ماند. اما سران اتحادیه اروپا به دنبال راهی برای افزایش مناسبات تجاری با روسیه هستند. البته اختلاف بر سر مسئله اوکراین بین روسیه و اتحادیه اروپا سبب پیچیدگی موضوع شده اما کشورهای نظیر آلمان، فرانسه، ایتالیا، یونان و چند کشور دیگر از افزایش مناسبات تجاری حمایت می‌نمایند.

ترکیه

مؤسسه اعتبار سنجی مودیز رتبه اعتباری اوراق قرضه بلندمدت دولتی ترکیه را از سطح Baa3 با دو پله کاهش به سطح Ba1 کاهش داده که سطح جدید از منظر فنی سطح غیرقابل سرمایه‌گذاری یا Junk محسوب می‌شود. این اقدام مؤسسه مودیز^۱ در پی اقدام مشابهی از سوی مؤسسه رتبه‌بندی S&P صورت گرفته که به نظر می‌رسد از عواقب کودتای نافرجام ماه ژوئیه در ترکیه است. البته مؤسسه فیچ^۲، دیگر مؤسسه رتبه‌بندی معتبر بین‌المللی هنوز رتبه اعتباری بدهی‌های دولتی ترکیه را در سطح قابل سرمایه‌گذاری حفظ نموده که احتمال تغییر آن نیز بعید به نظر نمی‌رسد. این مؤسسه وضعیت رتبه اعتباری ترکیه را در ابتدا سال ۲۰۱۷ بار دیگر بررسی خواهد نمود.

طیب اردوغان رئیس‌جمهور ترکیه اقدام اخیر ۲ مؤسسه رتبه‌بندی در کاهش سطح اعتباری اوراق قرضه دولتی را سیاسی خوانده و نسبت به این تصمیم انتقاد نموده است. اردوغان این دو مؤسسه را به جانبداری از کودتاچیان متهم نموده است. معاون اول نخست‌وزیر ترکیه نیز عنوان داشته این دو مؤسسه چشم خود را به روی واقعیات اقتصادی و تغییرات ساختاری صورت گرفته در این کشور بسته‌اند. در سه ماهه دوم ۲۰۱۶ اقتصاد ترکیه ۳/۱ درصد در مقایسه با مدت مشابه سال قبل رشد داشته است. این نرخ رشد اقتصادی در مقایسه با نرخ رشد ۲ رقمی سال ۲۰۱۱ چندان مطلوب به نظر نمی‌رسد. این شرایط می‌تواند استقرای خارجی ترکیه را در شرایطی که با افت رشد اقتصادی رو به رو است، بسیار مشکل نموده و بهای استقرای خارجی را برای دولت اردوغان به شدت افزایش دهد.

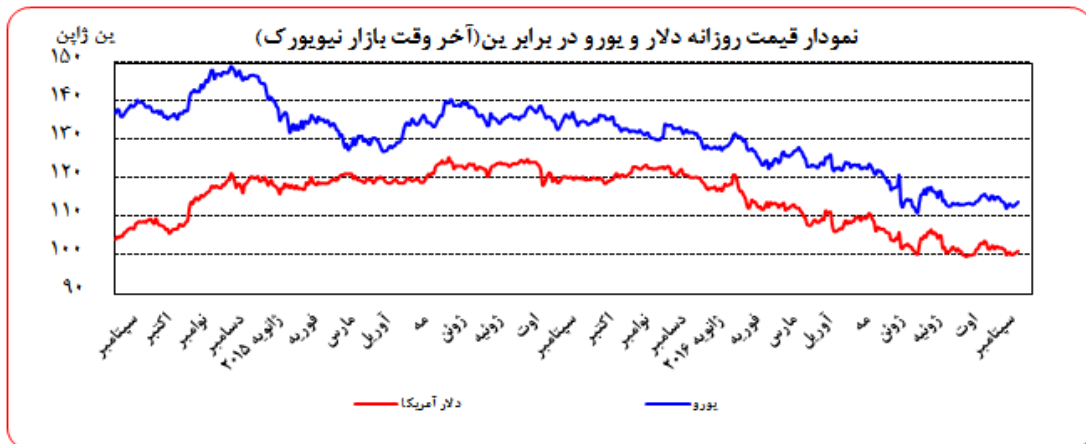
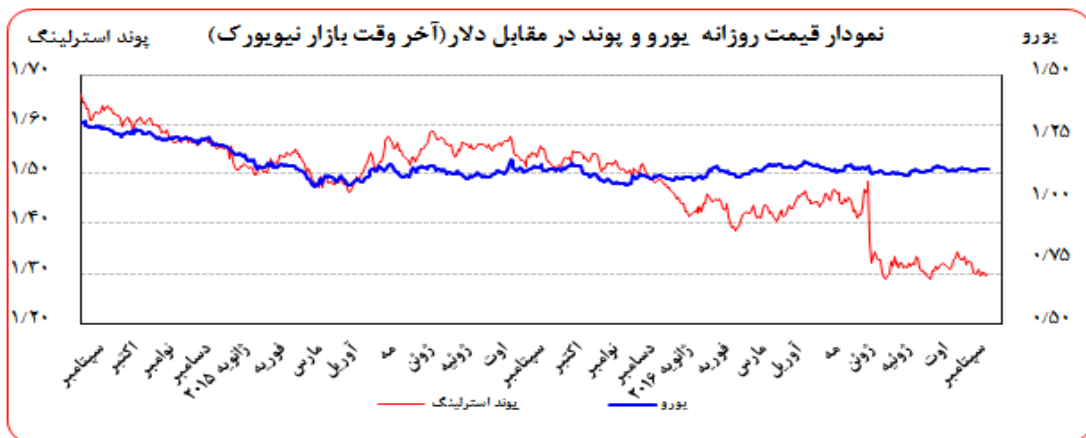
1 Moody's

2 Fitch

تحولات بازار ارزهای عمده

ارزش دلار آمریکا روز جمعه گذشته نسبت به جمعه ماقبل آن در برابر ین و فرانک به ترتیب $0/32$ و $0/1$ تقویت و در برابر پوند و یورو به ترتیب $0/07$ و $0/11$ درصد تضعیف گردید. به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک، در هفته گذشته هر یورو در محدوده $1/1255-1/1215$ دلار و هر پوند در محدوده $1/3024-1/2967$ دلار در نوسان بود. همچنین هر دلار نیز در دامنه $101/33-100/33$ ین متغیر بود.

عوامل تضعیف دلار در برابر سایر ارزها

- اظهار ناتوانی بانک مرکزی ژاپن برای تضعیف ین از طریق سیاست‌های پولی از زبان کورودا
- بانک مرکزی ژاپن، عامل تقویت ین در برابر دلار در ابتدای هفته بود.

- نگرانی و نا اطمینانی از نتیجه مناظره انتخاباتی کلینتون و ترامپ قبل از برگزاری آن به ضرر دلار در برابر ارزهای عمده همچون ین و یورو عمل کرد.
- توافق اعضای اوپک برای کاهش تولید نفت روز چهارشنبه ارزهای وابسته به کالا مثل دلار کانادا و کرون نروژ را در برابر دلار تقویت نمود.
- قطع همکاری ۱۰ صندوق پوشش ریسک با خدمات کارگزاری دویچه بانک، به ریسک‌گریزی در بازار ارز دامن زد و باعث تقویت ین و فرانک سوئیس در برابر سایر ارزها به ویژه دلار شد.

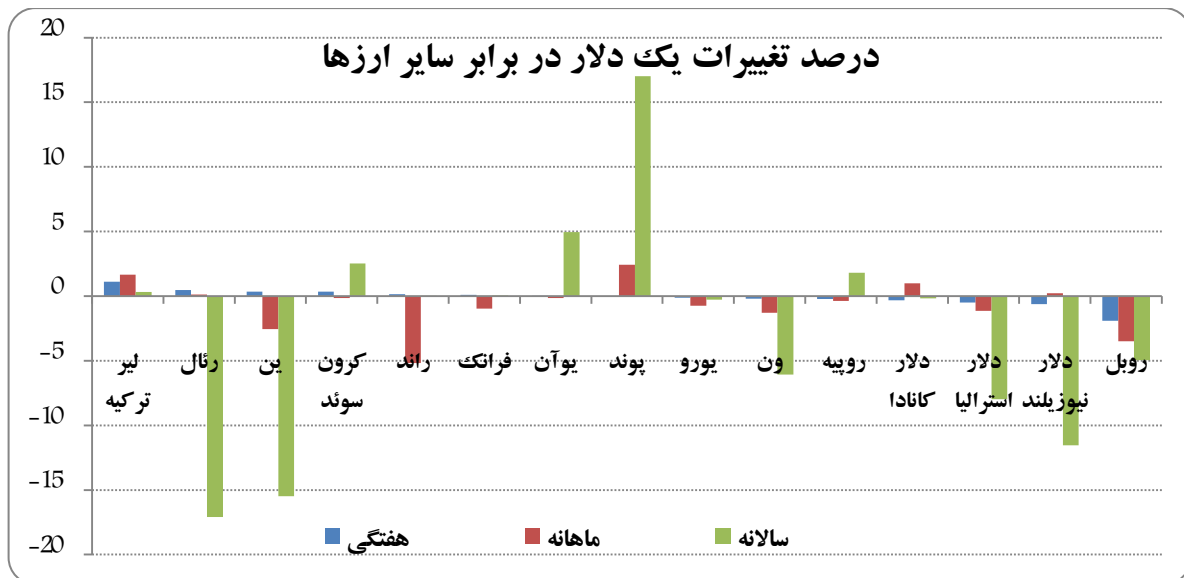
عوامل تقویت دلار در برابر سایر ارزها

- کاهش ارزش سهام دویچه بانک به دلیل برخی مشکلات در بازپرداخت مطالبات مشتریان ناشی از جریمه اعمال شده و ترس از گسترش بحران بانکی در منطقه یورو، تضعیف یورو در برابر دلار را به همراه داشت.
- پیشی گرفتن کلینتون از ترامپ در نظرسنجی‌های پس از برگزاری مناظره انتخاباتی به نفع دلار در برابر سایر ارزها عمل کرد.
- تردید در امکان اجرای توافق اوپک برای کاهش تولید نفت افزایش اولیه ارزهای وابسته به کالا در برابر دلار را در روزهای پایانی هفته خنثی نمود.

هفته گذشته دو موضوع باعث ایجاد نوسانات شدید در بازارهای مالی به ویژه بازار ارز شد. یکی توافق اعضای اوپک برای کاهش سقف تولید پس از هشت سال بود که باعث افزایش ۵ درصدی قیمت نفت در روز چهارشنبه و در نتیجه تقویت قابل توجه ارزهای وابسته به کالا مثل کرون نروژ و دلار کانادا در این روز شد. البته روز بعد تردید در اجرای توافق کاهش سقف تولید توسط اعضای اوپک باعث اصلاح قیمتی در بازار ارز شد. موضوع قابل توجه دیگر در هفته گذشته افزایش نگرانی و اضطراب در بازار مالی آمریکا به دلیل افت ارزش سهام دویچه بانک، بزرگترین بانک آلمان بود. این موضوع بیش از آنکه یورو را در برابر دلار تضعیف نماید باعث تقویت ین و فرانک سوئیس در برخی ساعات در برابر دلار شد. نگرانی مذکور تا حدی پررنگ بود که اخبار اقتصادی مثبتی که از آمریکا طی هفته گذشته منتشر شد را تحت تأثیر قرار داد. بهبود شاخص اعتماد مصرف‌کننده، تقویت بخش خدمات، افزایش سفارشات صنعتی و تجدید نظر صعودی در رشد اقتصادی سه ماهه دوم از جمله مهمترین اخبار اقتصادی بود که احتمال افزایش نرخ بهره در ماه سپتامبر را بیش از هر زمان دیگری افزایش داد. افت ارزش سهام دویچ بانک در بازار بورس آمریکا به دلیل جریمه ۱۴ میلیارد دلاری این بانک توسط دستگاه قضایی بود. این

جریمه چند هفته قبل به بانک آلمانی تحمیل شده بود اما هفته گذشته اثر خود را روی سهام این بانک در وال‌استریت گذاشت. با اینکه مقامات بزرگترین بانک آلمان خود را از دریافت کمک از دولت این کشور بی‌نیاز دانستند اما انتشار خبر فاصله گرفتن ده مؤسسه پوشش ریسک از خدمات کارگزاری این بانک، ریسک نقدینگی آن را افزایش داد و به افت بیشتر ارزش سهام آن دامن زد. با توجه به در هم تنیدگی بانک‌های اروپایی با این بانک بزرگ، آژیر تکرار تجربه بانک لمن برادرز^۱ امریکا در سال ۲۰۰۸ در ذهن معامله‌گران به صدا درآمد. در صورت شعله ور شدن بحران بانکی به سایر نقاط اروپا و جهان، احتمال افزایش نرخ بهره کلیدی توسط بانک مرکزی امریکا تضعیف می‌شود.

همانطور که نمودار فوق نشان می‌دهد یورو در هفته گذشته نه تنها در برابر دلار تضعیف نشد بلکه به میزان ۰/۱۳ درصد تقویت شد. این موضوع می‌تواند به دلیل افزایش نرخ بازدهی اوراق قرضه آلمان در برابر نرخ بازدهی اوراق قرضه امریکا باشد. ضمن اینکه بسیاری بر این باورند که این بانک بزرگتر از آن است که دچار مشکلات اساسی گردد.

هفته گذشته لیبر ترکیه بدترین ارز به لحاظ عملکرد در برابر دلار امریکا بود. لیبر در هفته‌ای که دلار پیشروی چندانی نداشت به میزان ۱/۱۲ درصد در برابر آن تضعیف شد. مؤسسه رتبه بندی مودیز رتبه اعتباری دولت ترکیه را به سطح غیر قابل سرمایه‌گذاری^۲ تنزل داد. مودیز علت این کار خود را اوضاع سیاسی پس از کودتای نافرجام، ریسک ناشی از تأمین مالی خارجی و کاهش رشد اقتصادی این کشور عنوان کرده است. با اینکه این اقدام مورد انتقاد شدید دولت ترکیه قرار گرفت و

^۱ این بانک یکی از بزرگترین بانک‌های امریکا بود که در جریان بحران وام‌های رهنی در سال ۲۰۰۸ به طور کامل ورشکست شد. بسیاری از افراد از بحران مالی ۲۰۰۷ به بحران لمن برادرز یاد می‌کنند.

^۲ Junk

نهاد رتبه‌بندی مودیز را به سیاسی‌کاری متهم نمود، اما این کشور از این پس مجبور است برای تأمین مالی خارجی هزینه بیشتری پرداخت نماید.

پوند استرلینگ همچنان در هفته گذشته تحت فشار قرار داشت به طوری‌که تنها به میزان بسیار ناچیز ۰/۰۳ درصد در برابر دلار تقویت شد. هفته گذشته از نظر اخبار اقتصادی هفته آرامی برای جزیره بود با این حال یکی از مقامات^۱ بانک مرکزی این کشور بر این نکته تأکید کرد که نرخ بهره ممکن است نیاز به کاهش بیشتر داشته باشد. با توجه به اینکه بانک انگلیسی بارکلیز نیز با احتمال جریمه مشابه دویچه بانک از سوی سیستم قضایی امریکا در رابطه با وام‌های رهنی قرار دارد، این احتمال وجود دارد که در صورت تشدید بحران، نظام مالی انگلیس هم وارد بحران شده و از این منظر ریسک نزولی برای پوند وجود دارد.

کورودا رییس بانک مرکزی ژاپن هفته گذشته از ناتوانی این بانک در تضعیف ین سخن گفت این موضوع تأثیر مثبتی روی ین داشت. ریسک‌گریزی ایجاد شده در پی افت ارزش سهام دویچه بانک نیز بستر را برای تقویت ین فراهم ساخت. با این حال ین نتوانست از فضای ایجاد شده استفاده کند و ۰/۳۴ درصد در برابر دلار تضعیف شد.

نام ارز/نرخ بهره (درصد)	۳ ماهه	۶ ماهه	۹ ماهه	۱۲ ماهه
دلار	۰/۸۵۳۶۷	۱/۲۳۹۷۲	-	۱/۵۵۱۷۸
یورو	-۰/۳۲۲۰۰	-۰/۲۱۲۱۴	-	-۰/۰۸۱۸۶
پوند	۰/۳۸۲۷۵	۰/۵۳۳۲۵	-	۰/۷۵۶۵۰
فرانک	-۰/۷۵۰۰۰	-۰/۶۵۷۴۰	-	-۰/۵۰۱۶۰
ین	-۰/۰۲۵۹۳	۰/۰۰۳۳۶	-	۰/۰۹۹۲۹
درهم امارات	۱/۲۷۱۱۴	۱/۵۰۵۴۳	-	۱/۸۰۷۰۰
یوان مرجع	-	-	-	۴/۳۵
لیبر ترکیه	۹/۱۲۸۵	۹/۳۳۸۴	۹/۵۱۰۰	۹/۵۵۰۰

¹ Shafik

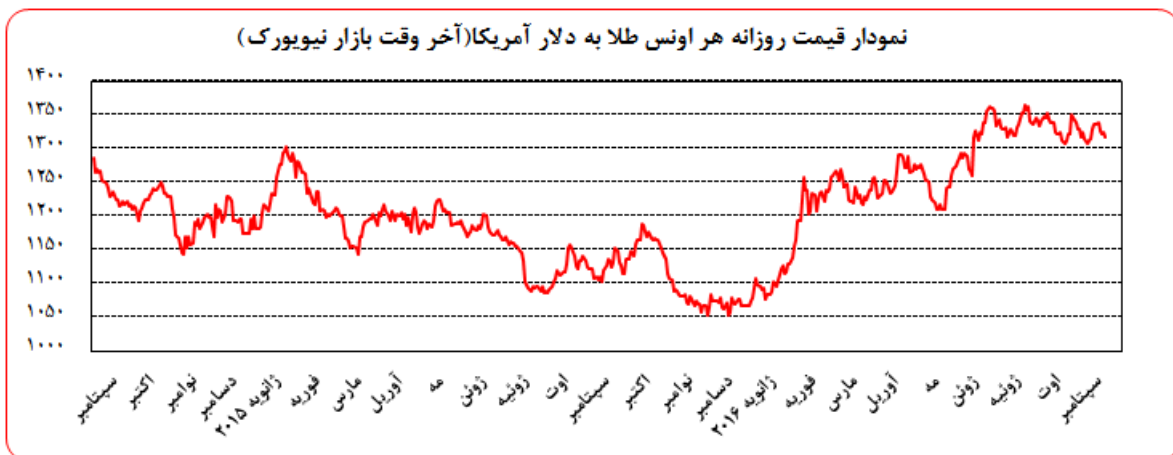
تحولات بازار طلا

بهای طلا در جمعه هفته گذشته نسبت به جمعه هفته ماقبل آن، $1/55$ درصد کاهش یافت. نوسانات هفته گذشته قیمت طلا در بازار نیویورک در محدوده $1337/40-1316/32$ دلار برای هر اونس در نرخ‌های پایانی ثبت شد. در هفته گذشته، پس از پیروزی هیلاری کلینتون در نخستین مناظره انتخابات ریاست جمهوری آمریکا در برابر دونالد ترامپ، قیمت طلا حدود یک درصد کاهش یافت. همچنین رشد شاخص اعتماد مصرف‌کننده در آمریکا به کاهش بیشتر قیمت طلا کمک کرد.

طبق آمارهای منتشره از اقتصاد آمریکا، در حالی که هزینه‌های مصرف‌کننده برای اولین بار طی هفت ماه گذشته، در ماه اوت با کاهش همراه بود. نرخ تورم در حال افزایش است. علاوه بر آن، نرخ رشد تولید ناخالص داخلی آمریکا در فصل دوم سال 2016 نسبت به فصل قبل، بالاتر از پیش‌بینی‌ها افزایش یافته است. این آمار می‌تواند فدرال رزرو را بیش از پیش برای افزایش نرخ‌های بهره در ماه‌های آتی مصمم نماید. افزایش نرخ بهره آمریکا آثار کاهنده بر قیمت طلا خواهد داشت.

تمرکز اصلی بازار در اواخر هفته جاری به گزارش‌های خبری از احتمال تنزل رتبه دوپچه بانک آلمان بود. این بانک آلمانی از سوی وزارت دادگستری آمریکا به دلیل اقداماتش در بازار اوراق رهنی آمریکا به پرداخت 14 میلیارد دلار جریمه محکوم شده است. در پی انتشار این خبر و اقدام بعضی از مشتریان بزرگ دوپچه بانک در خارج کردن پول‌هایشان از این بانک، نگرانی‌ها نسبت به آینده این بانک افزایش یافت. نگرانی‌های ایجاد شده مانعی برای کاهش بیشتر قیمت طلا در هفته گذشته بود.

معاملات پایان هفته طلا در آمریکا تحت تأثیر صعود ارزش دلار با کاهش مواجه شد. البته نگرانی‌ها نسبت به بروز بحران بانکی در اروپا همچنان وجود داشت و قیمت طلا را به سمت بالا تحت فشار قرار داد.

تحولات بازار نفت

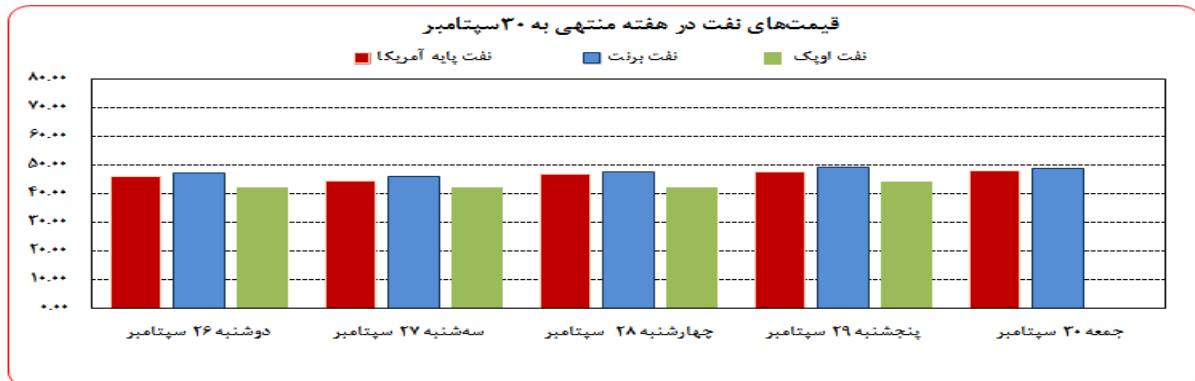
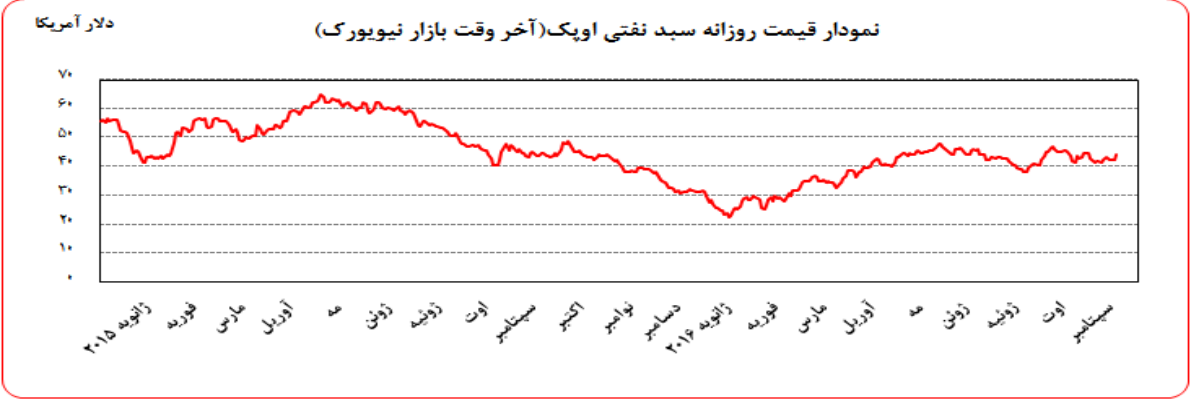
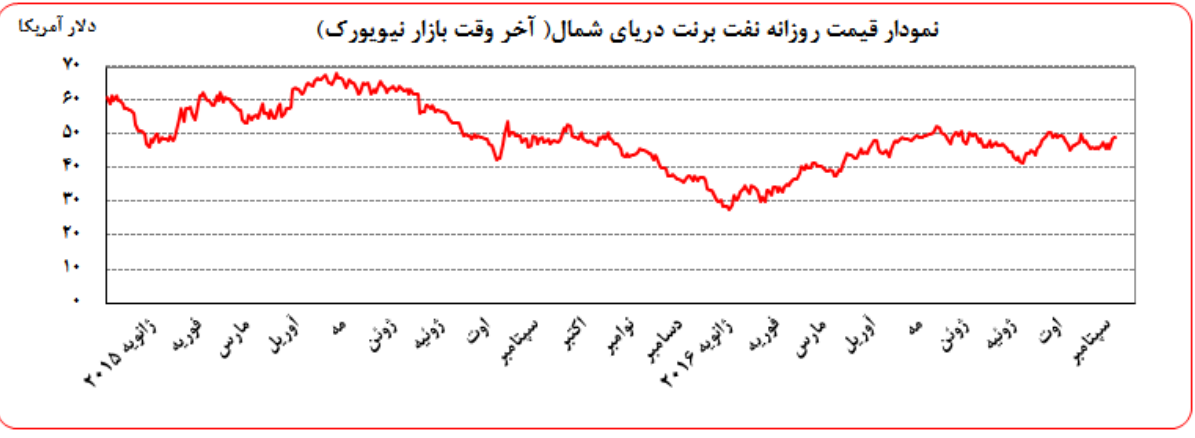
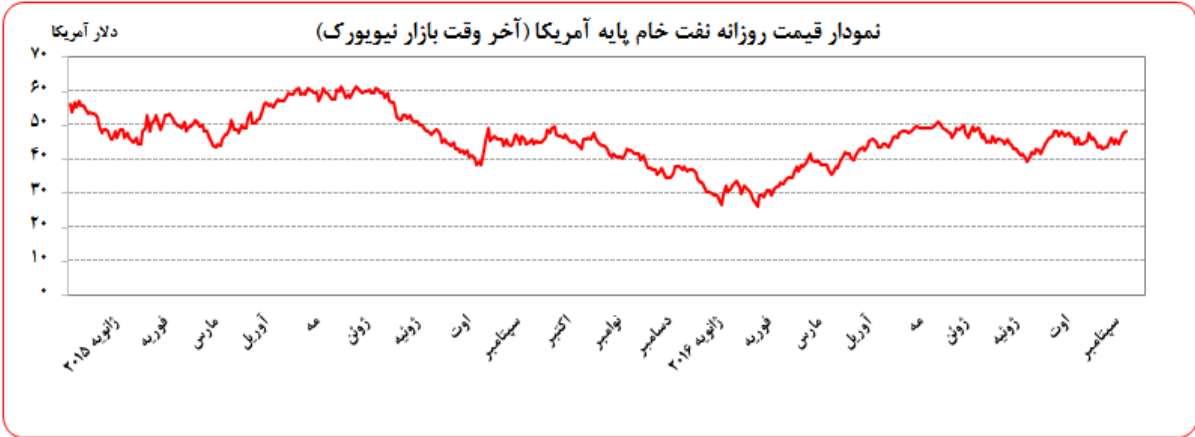
بهای نفت خام پایه آمریکا در جمعه هفته گذشته نسبت به جمعه هفته ماقبل آن، $8/45$ درصد افزایش یافت. به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک، بهای هر بشکه نفت خام پایه آمریکا در محدوده $48/24-44/67$ دلار معامله گردید و متوسط هفتگی بهای هر بشکه آن در سطح $46/74$ دلار قرار گرفت. بهای نفت برنت در جمعه هفته گذشته نسبت به جمعه هفته ماقبل آن، $6/91$ درصد افزایش یافت. هر بشکه نفت خام برنت به نرخ‌های پایان وقت بازار مذکور در دامنه $49/24-45/97$ دلار معامله گردید و متوسط هفتگی هر بشکه آن به $48/06$ دلار رسید. به نرخ‌های پایان وقت بازار نیویورک، بهای هر بشکه نفت خام اوپک در محدوده $42/16-44/34$ دلار معامله گردید. متوسط هفتگی بهای هر بشکه آن در سطح $42/75$ دلار قرار گرفت که در مقایسه آخرین نرخ هفته گذشته (روز پنجشنبه) نسبت به جمعه هفته ماقبل آن، $3/38$ درصد افزایش یافت.

اظهارات وزرای نفت ایران و عربستان سعودی در خصوص مشورتی بودن جلسه روز چهارشنبه اوپک برای کنترل قیمت نفت، سبب شد تا بازار دستیابی به توافق بر سر یک برنامه مشخص برای کاهش تولید نفت را دور از انتظار ببیند و همین امر سبب کاهش قیمت نفت در روز سه شنبه گذشته شد. اما با اعلام توافق اولیه کشورهای عضو اوپک و سایر کشورهای تولید کننده نفت در روز چهارشنبه و همچنین اعلام حمایت روسیه از کاهش تولید، قیمت نفت روند صعودی به خود گرفت. به نحوی که نفت برنت در روز چهارشنبه نزدیک به 6 درصد افزایش داشت. کشورهای شرکت کننده در اجلاس روز چهارشنبه در الجزایر توافق نمودند که تولید نفت از روزانه $33/5$ میلیون بشکه در روز به 33 تا $32/5$ میلیون بشکه در روز کاهش یابد. سهم تولید هر یک از کشورها و سایر جزئیات مربوط به این توافق اولیه قرار است در نشست بعدی سران اوپک در 30 نوامبر در وین اعلام گردد. با کاهش هیجان بازار از توافق اولیه اعلام شده و پدید آمدن تردیدهایی در خصوص نحوه اعمال کاهش در تولید و میزان تأثیر این اقدام بر قیمت نفت، روند افزایشی قیمت آن کندتر شد. خبر افزایش تعداد سکوهایی نفت آمریکا برای چهاردهمین هفته متوالی و تقویت دلار نیز سبب تضعیف قیمت نفت گردید. به نحوی که در روز جمعه قیمت نفت برنت $0/37$ درصد کاهش یافت.

بهره برداری از این گزارش در صورت ذکر منبع بلامانع است.

بهره‌برداری از این گزارش در صورت ذکر منبع بالمانع است.

(موجودی انبار نفت آمریکا (ارقام به میلیون بشکه)				مصرف نفت خام آمریکا (هزار بشکه در روز)			
Δ سال قبل	Δ هفته ماقبل	موجودی در هفته گذشته		Δ سال قبل	Δ هفته ماقبل	میزان در هفته گذشته	
۴۴/۸	-۱/۹	۱,۱۹۷/۸۰	نفت خام				
۴۴/۸	-۱/۹	۵۰۲/۷۰	ذخایر تجاری نفت خام	-۵۹۹	-۱۵	۸,۴۹۷	تولید داخلی
۰/۰	۰/۰	۶۹۵/۱۰	ذخایر استراتژیک نفت خام				
۵/۲	۲/۰	۲۲۷/۲۰	بنزین	۳۰۰	-۳۹۳	۷,۳۲۸	خالص واردات

ارزش هر دلار آمریکا به ارزهای عمده (آخر وقت بازار نیویورک) ، قیمت نقدی

طلا ، قیمت نفت خام در بازارهای سلف و ۴ شاخص عمده سهام

هفته منتهی به 1395/07/09

2016/09/30

درصد تغییرات	متوسط هفته	جمعه	پنجشنبه	چهارشنبه	سه شنبه	دوشنبه	عنوان	متوسط هفته گذشته	جمعه
		30 سپتامبر	29 سپتامبر	28 سپتامبر	27 سپتامبر	26 سپتامبر			23 سپتامبر
*** هفتگی	** نقطه به نقطه	95/449	95/518	95/451	95/609	95/300	شاخص دلار	95/602	95/472
-0/10	-0/02	95/507	95/518	95/451	95/609	95/300	شاخص دلار	95/602	95/472
0/12	-0/30	1/3157	1/3148	1/3081	1/3199	1/3228	دلار کانادا	1/3142	1/3170
-0/38	0/32	100/77	101/34	100/70	100/43	100/33	ین ژاپن	101/15	101/02
0/36	0/11	1/1230	1/1223	1/1219	1/1215	1/1255	یورو*	1/1190	1/1228
-0/50	0/10	0/9697	0/9661	0/9710	0/9708	0/9691	فرانک سوئیس	0/9745	0/9704
-0/21	0/07	1/2992	1/2967	1/3019	1/3024	1/2974	لیبره انگلیس*	1/3019	1/2967
0/11	-0/222	1/39861	1/39830	1/39910	1/40022	1/39962	SDR به دلار	1/39712	1/39891
-0/08	-1/55	1325/40	1323/61	1322/22	1327/46	1337/40	طلای نیویورک (هراونس)	1326/46	1337/01
-0/03	-1/21	1326/12	1318/10	1322/50	1327/00	1340/50	طلای لندن (هراونس)	1326/50	1338/65
3/39	6/91	48/06	49/24	48/69	45/97	47/25	نفت برنت انگلیس	46/48	45/89
4/82	8/45	46/74	47/83	47/05	44/67	45/93	نفت پایه آمریکا	44/60	44/48
-0/09	0/26	18223	18143	18339	18228	18095	DOW-30 (بورس وال استریت)	18240	18261
-0/70	-1/82	16567	16694	16465	16684	16545	NIKKEI-225 (بورس توکیو)	16685	16754
-0/02	-0/15	6859	6919	6849	6808	6818	FTSE-100 (بورس لندن)	6860	6909
-0/75	-1/09	10422	10406	10438	10361	10394	DAX-30 (بورس فرانکفورت)	10501	10627

* هر واحد به دلار آمریکا

** درصد تغییرات آخرین روز کاری دو هفته

*** درصد تغییرات متوسط هفتگی

شماره ۲۹

دایره اخبار اقتصادی